

Vlaams
Parlement

vergadering **C125**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en
Justitie

van 26 januari 2021

*(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie
georganiseerd.)*

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het tot stand brengen van één uniek misdaadpreventieplatform voor de lokale besturen in de strijd tegen de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit – 1360 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de samenwerking tussen inspectiediensten – 1399 (2020-2021)	7
VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de toename van het aantal meisjes dat in handen valt van tienerpooiers – 1531 (2020-2021)	10

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het tot stand brengen van één uniek misdaadpreventieplatform voor de lokale besturen in de strijd tegen de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit**– 1360 (2020-2021)****Voorzitter: de heer Steven Vandeput**

De voorzitter: Collega's, ik wil u eerst mededelen dat het Bureau de beperking van de spreektijden bij de behandeling van vragen om uitleg heeft vastgelegd. Voor de goede orde herhaal ik ze nog even: de eerste vraagsteller heeft vijf minuten, andere vraagstellers hebben drie minuten en voor aanvullende tussenkomsten heeft men twee minuten. Gezien de agenda zal ik vandaag zeker proberen die tijden te doen respecteren.

De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, de versterking van onze lokale besturen in de strijd tegen de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit is een absolute noodzaak. Ik verwijs in dat verband naar de berichten die ons helaas steeds vaker bereiken over de impact van de georganiseerde misdaad op onze Vlaamse samenleving. We waarderen het dan ook dat u daartoe de nodige inspanningen levert, dat u al wat werk hebt verzet en ook nog zult verzetten de komende maanden en jaren. U bent volop bezig met de voorbereiding van een decretaal kader daaromtrent. Samenwerkingsakkoorden worden in het vooruitzicht gesteld voor een vlotte uitwisseling van alle relevante informatie tussen lokale besturen, bestuurlijke en gerechtelijke overheden en diensten en tussen alle relevante private actoren en bestuurlijke overheden. Hiervoor zal er op Vlaams niveau een Kruispuntbank Handhaving worden opgericht. Alle informatie over vergunningen en subsidies, maar ook alle informatie waarover de inspectiediensten beschikken, die een heel belangrijke rol spelen in de veiligheidsketen, kan daar gekruist in worden opgenomen.

Wij hebben ook wel ervaring op dat terrein, met name in de Nederlandse grensregio. We stellen vast dat een aanzienlijk deel van de legale economie bij ons wordt gefnuikt door het inzetten en gebruiken van ondernemingen en organisaties om illegale praktijken op te zetten of te ondersteunen. Het gaat daarbij om het gebruik van bedrijven om de import van drugs te faciliteren, voor mensenhandel, om geld wit te wassen en dergelijke meer. De lokale besturen van steden en gemeenten zijn als het ware poortwachters: zij hebben meestal als eerste een zicht op personen, bedrijven en organisaties die zich daar willen vestigen en malafide bedoelingen hebben. Het is dan natuurlijk ook cruciaal om een zo efficiënt mogelijk screeningsmechanisme op te zetten om degenen met die verkeerde intenties zo snel mogelijk te kunnen detecteren en daar gepast op te reageren.

Vandaag is de bestuurlijke aanpak in Vlaanderen toch nog hoofdzakelijk reactief op basis van klachten of info die ons bereikt. Daarom pleiten wij voor een misdaadpreventieplatform waar gegevens worden gekoppeld op basis van diverse patronen die kunnen worden gedetecteerd en die wijzen op iets dat ondermijnd en crimineel zou kunnen zijn. Het platform kan zo een 'misdaadscore' generen, zodat er veel sneller en vooral veel gerichtere controles kunnen worden georganiseerd door de diverse diensten, in plaats van dat men, zoals vandaag, als het ware systematisch elk bedrijf of elke organisatie apart moet controleren. Dat is ook een enorme versterking van de informatiepositie van lokale besturen en veiligheidsdiensten, en dat laat het parket ook toe om over te schakelen van een meer reactieve naar een meer proactieve aanpak.

Er bestaan ter zake vandaag al twee proefprojecten in Vlaanderen: één in Genk, dat recent werd opgestart, en één in Antwerpen, dat er al iets langer is. Minister, ik pleit absoluut voor het uitbouwen van één uniek misdaadpreventieplatform, bijvoorbeeld via een webapplicatie waarop alle Vlaamse steden en gemeenten kunnen intekenen, om zo te komen tot die efficiëntere aanpak van de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit in Vlaanderen. Eén sterk en uniform platform heeft op zich al een preventieve werking. Personen, bedrijven en organisaties met malafide intenties zullen op die manier worden afgeschrikt, omdat ze weten dat ze veel sneller op de radar van lokale besturen, inspecties en politie- en veiligheidsdiensten kunnen verschijnen.

Dit idee is ook al kort besproken en aangebracht tijdens een studiedag over de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit waaraan ik recent, op 8 oktober 2020 heb deelgenomen. De studiedag werd druk bijgewoond door tal van experts op het terrein.

Minister, hoe staat u ten opzichte van het idee van de uitrol van één Vlaams misdaadpreventieplatform voor alle steden en gemeenten? Bent u bereid om een dergelijk platform tot stand te brengen en daarbij de bestaande expertise die reeds door een aantal projecten tot stand is gekomen, mee te nemen in uw beleid?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, het misdaadpreventieplatform is ons goed bekend. Op dit ogenblik experimenteren sommige overheidsdiensten met enkele privéfirma's om, op basis van vrij toegankelijke financiële en economische gegevens, een detectie te kunnen doen van fraudepatronen en misbruik van legale ondernemingsstructuren. Mijn kabinet had reeds meerdere contacten met de pilootgebruikers en ontwikkelaars van het geciteerde platform. Zo waren er contacten met het Arrondissementeel Informatie- en Expertisecentrum (ARIEC) Antwerpen en de afdeling Bestuurlijke Handhaving van de dienst Maatschappelijke Veiligheid Stad Antwerpen. Beide diensten waren betrokken bij de ontwikkeling van de door u beschreven 'misdaadscore'. Deze diensten zijn dan ook vol lof over resultaten die gegenereerd worden en zien ook nog uitbreidingen naar andere partners, maar melden mij ook dat het systeem nog niet volledig af is en nog verder moet worden ontwikkeld.

Ik ben zeker bereid dit verder te bekijken, maar toch wil ik daar twee kanttekeningen bij maken, waarmee we rekening moeten houden. Die zogenaamde 'misdaadscores' genereren, is maar een middel dat snel een aanwijzing van een afwijkende dan wel verdachte actie signaleert. Deze aanwijzing kan aanleiding geven tot verdere onderzoeken dan wel tot motivering voor beslissingen in een vergunningenbeleid. Belangrijk is dan ook dat een gemeente een uitgewerkt handhavingsbeleid heeft. Dat is essentieel. Op dit moment is het zo dat dit voor kleinere gemeentes niet altijd het geval is. Daar moeten we dus rekening mee houden.

Er is natuurlijk ook een interpretatievrijheid aan verbonden, als je dergelijk platform uitrolt zonder bijkomende ondersteuning. Om een onderbouwde interpretatie te kunnen maken, is er nood aan kennisopbouw en expertise. Hier zouden de ARIEC en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), in het kader van opleidingen, moeten worden ingeschakeld. De ondersteuning van de kleinere gemeenten en de opleiding in kennisopbouw zijn dus belangrijk.

De vraag stelt zich dus of het simpel ter beschikking stellen van een scorebord wel de efficiëntste manier van aanpak is. Zo zullen grotere steden met een uitgebouwd handhavingsbeleid en een ondersteunende ARIEC, daar zeker voordeel uit halen. Maar indien daar geen uniform kader rond gebouwd is, waar de kleinere gemeentes geen gebruik van maken door geen handhavingsbeleid, dan dreigen we gewoon

een verschuiving van georganiseerde misdaad te veroorzaken naar de kleinere gemeentes. Dat is natuurlijk niet de bedoeling.

Daarom zijn er voor mij twee randvoorwaarden nodig bij de terbeschikkingstelling van een dergelijk platform. De eerste is een degelijke opleiding tot gebruik en interpretatie voor alle steden en gemeenten. De tweede is een Vlaamse dienst die, door de genomen maatregelen van bepaalde steden, de verschuivingen in kaart kan brengen en andere besturen kan verwittigen om gelijkaardige maatregelen te nemen. Een dienst dus die ook de lokale besturen kan bijstaan. Dat kan worden samengebracht in de Vlaams Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen (DIOB), waar ik het al eerder over had. Deze kan de misdaadscoringen in de toekomst dan gaan toetsen in de Kruispuntbank Bestuurlijke Handhaving, eens die opgericht is. Want de grote uitdaging die de pilootpartners zien, is de verfijning, verduidelijking en actualisering van deze aanwijzingen 'misdaadscoringen'. Daarom is uitbreiding, koppeling of kruising met andere administratieve databanken nodig. Actualisering van de scores is van belang omdat het misbruik zich zal aanpassen aan nieuwe situaties en opnieuw door malafide ondernemingen zal worden gezocht.

Samenvattend heb ik dus zeker oren naar uw vraag om een dergelijk platform te ondersteunen en aan te bieden aan de steden en gemeenten – we zijn daar al mee bezig –, maar ik wil ook zeker zijn dat de opgenoemde randvoorwaarden vervuld zijn. Zoals ik al eerder stelde, is het DIOB-decreet klaar en wordt dit voorgelegd aan de partners om verder te verfijnen.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Dank u wel voor uw uitvoerig antwoord, minister. Ik ben akkoord met elk woord dat u gezegd hebt. Het mag gezegd: ik ben heel tevreden met uw antwoord. Het ligt volledig in de lijn van hoe ik het zelf graag ontwikkeld zou zien. Ik ben er volledig mee akkoord dat het een zeer dynamisch gegeven zal zijn en blijven. Dat is natuurlijk het voordeel van dit soort platformen, dat je met verschillende diensten – ook federale – koppelingen kunt maken om zo efficiënt mogelijk te werken. Het is uiteraard een middel om verdachte signalen sneller te detecteren, want vandaag moeten de diensten dat eerder nog reactief en erg manueel doen.

U schetste twee randvoorwaarden. Het lijkt me inderdaad een evidentie dat het deel moet zijn van het handhavingsbeleid op lokaal niveau, ook bij de allerkleinste steden en gemeenten. Maar ik zie dit net als een opstap, een soort hefboom om er werk van te maken. Als we dat vanuit Vlaanderen aan hen aanbieden, dan kunnen zij dat, al dan niet in een samenwerkingsverband, opnemen. Er kan misschien vanuit het agentschap Justitie gedacht worden aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS'en), om zo het bestuurlijk handhavingsbeleid te kunnen versterken, voor hen die het niet in de schoot van een politiezone opnemen. Want dat zou natuurlijk ook wel kunnen. Ondersteuning, opleiding, begeleiding bij de interpretatie is uiteraard nodig. Ik denk dat een sterk kader bouwen absoluut een 'must' is om hiermee aan de slag te gaan, want het blijft natuurlijk zeer delicate materie. Ik denk dat alle elementen die u hebt aangeraakt, inderdaad noodzakelijke randvoorwaarden zijn om hiermee verder te gaan. Voor mij zou het een fundament kunnen zijn van het nieuwe decreet Bestuurlijke Handhaving, in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit.

Ik heb nog een aantal vragen betreffende de Kruispuntbank Handhaving, die in voorbereiding is. De Vlaamse inspectiediensten zullen daarin informatie uitwisselen of kruisen voor de lokale besturen. Wordt die databank ondergebracht bij het Vlaams agentschap Justitie? Welke middelen worden daarvoor voorzien qua expertise en capaciteit? En ook daar heb ik eigenlijk dezelfde vraag over de

randvoorwaarden voor de lokale besturen: hoe worden zij daarbij ondersteund, dus specifiek voor die Kruispuntbank Handhaving?

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Ik denk dat zowel de minister als de heer Brouns terecht wijst op het belang van informatie-uitwisseling tussen de verschillende inspectiediensten, maar ook het belang van de vergaring van de informatie die ter beschikking is, om daarmee verder aan de slag te gaan. Ik heb maar één verdere vraag daaromtrent aan de minister, over iets dat me nog niet volledig duidelijk is in verband met dat misdaadpreventieplatform. U hebt gezegd dat dat nog niet volledig af is. Is het iets dat blijvend in ontwikkeling is, of staat er ergens een datum op waarvan men zegt: 'Oké, op dit moment staat het misdaadpreventieplatform op punt en kunnen we het gaan uitbreiden.'?

Steven Vandeput (N-VA): Collega's, als u me toestaat, zou ik zelf als ervaringsdeskundige ook een klein woordje willen inbrengen.

Ik denk dat de heer Brouns en de minister meer dan gelijk hebben dat er in het bestrijden van de ondermijnende criminaliteit – om het zo te noemen – heel goed moet worden samengewerkt. Maar het is natuurlijk wel belangrijk, mijnheer Brouns, dat iedereen daarin zijn rol speelt. Het kan niet zo zijn dat lokale overheden, ongeacht of het grote of kleine gemeenten zijn, in de plaats moeten treden van degenen die het eigenlijke opsporingswerk moeten doen. Het initiatief blijft daar volgens mij heel belangrijk. Als we kijken naar het uitrollen van platformen, dan is het goed dat gemeenten zelf middelen krijgen, minister, om mee te werken in dat samenwerkingsverband tegen de ondermijnende criminaliteit. Maar we moeten het er wel over eens zijn dat het vooral justitie en de politie zijn die in het opzoekingswerk 'in the lead' zijn en van daaruit hun dossiers ontwikkelen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Fijn dat we het allemaal eens zijn. Ik ga in op enkele punctuele zaken.

De databank wordt inderdaad ondergebracht bij het agentschap Justitie. Daar zal ook 1 miljoen euro voor worden vrijgemaakt, binnen de budgetten die we hebben. Dat is heel wat geld, maar ik denk dat het belangrijk is dat we dit doen. We doen dat ook in samenwerking met Informatie Vlaanderen.

Collega De Vreese, het platform is inderdaad iets dat blijvend in ontwikkeling is. Op een bepaald ogenblik moet je dat echter wel in gebruik nemen. Daar staat dus daadwerkelijk een begindatum op, maar dan moet het ook goed zitten, men moet hebben kunnen proefdraaien en er moet ook bewezen zijn dat het werkt.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): U bent niet ingegaan op mijn bijkomende vraag over de kruispuntbank, maar daar hebben we het dan later nog wel eens over.

Goed, per definitie is dit een dynamisch gegeven. We moeten ergens starten. Het is het koppelen van verschillende bestaande databanken dat op een bepaald moment een indicatie zal geven of iets verdacht is. Als een bedrijf bijvoorbeeld een veelvoud aan wagens heeft in verhouding tot het aantal personeelsleden, dan is dat een klein knipperlicht.

Collega's, ik denk dat we de jongste maanden weer tal van signalen hebben gezien over de enorme omvang die de georganiseerde misdaad in onze samenleving aanneemt. In 2020 is er een nieuw record gevestigd in de Antwerpse haven, met

maar liefst 65 ton cocaïne, om maar aan te geven hoe breed dat probleem vandaag in onze samenleving aanwezig is. In Nederland stelde men al in 2014 vast dat daar 16 miljard euro crimineel geld werd witgewassen. Ook de Nederlandse ondermijningsbeelden tonen aan dat dit zeer diep vertakt is in de samenleving daar. De druk die daar wordt opgevoerd, daar moeten wij ook in Vlaanderen alert voor zijn. Ik denk dat het dus dringend tijd is dat men werk maakt van een sterk en daadkrachtig bestuurlijk handhavingsbeleid, waarbij de lokale besturen een cruciale rol kunnen spelen. Collega Vandeput, u hebt natuurlijk gelijk: elke speler moet daar zijn rol in spelen. Als lokaal bestuur zijn wij echter vandaag de poortwachters. Wij worden vandaag als eerste gecontacteerd als men een vergunning vraagt voor een pand of als een bedrijf zich wil vestigen. We moeten dus alle tools hebben om die eerste screening zo efficiënt mogelijk te kunnen doen, om dat samen met de diverse partners verder te onderzoeken indien dat nodig blijkt.

Ik stel vast dat we een consensus hebben dat dit een heel belangrijk instrument kan zijn in de strijd tegen de georganiseerde misdaad en de versterking van de lokale besturen inzake het bestuurlijk handhaven op dat vlak.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de samenwerking tussen inspectiediensten – 1399 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Voorzitter, collega's, ik heb eventjes getwijfeld of ik deze vraag moest stellen aan minister van Economie Crevits of aan de minister van Justitie en Handhaving, maar ik denk dat het beter is om dat te doen aan die laatste. Minister, het gaat uiteindelijk immers over handhaving, controle en inspectie. Er is blijkbaar een samenwerkingsakkoord gesloten door uw collega van Economie in verband met de controle op thuiswerk. Via fliitscontroles, die ook worden gebruikt voor zwartwerk, zal de overheid vanaf deze maand controleren of werknemers niet onnodig op hun werk aanwezig zijn, in het licht van de hele coronatoestand nu. Alle sociale inspectiediensten zullen samenwerken om te bekijken of er al dan niet overtredingen zijn. Ik denk dat dat een heel goede zaak is. Daartoe is er een overeenkomst gesloten met betrokken federale inspectiedienst. Zo zijn samenwerking en informatiedoorstroming mogelijk tussen de federale en de Vlaamse inspectiediensten. Die samenwerking is trouwens iets waarop de vorige vraagsteller ook heeft gealludeerd bij zijn vraag.

Volgens mij is die samenwerking een heel goede zaak. Op dit moment zijn er echt nog een aantal Vlaamse en federale inspectiediensten die parallel of semiparallel aan elkaar opereren. Samenwerking kan alleen maar voordelig zijn, in het kader van het echt handhaven van wetgeving, maar natuurlijk ook voor het efficiënter inzetten van middelen. Ik pleit er dus voor te bekijken of een dergelijke samenwerking niet mogelijk of inzetbaar is op andere domeinen.

Minister, welke concrete maatregelen en afspraken houdt het huidige protocol in? Loopt deze samenwerking tussen diensten waarover het nu gaat, ook verder na de coronaperiode?

Is het niet wenselijk om zulke overeenkomsten in de toekomst af te sluiten voor andere inspectiediensten binnen de Vlaamse bevoegdheden? Mijn laatste vraag sluit daarbij aan: zou het geen goed idee zijn om een screening te doen om te bekijken welke diensten van de diverse beleidsdomeinen in Vlaanderen hiervoor in

aanmerking komen? U bent natuurlijk de ideale minister om dat te doen, aangezien u probeert Handhaving en Justitie horizontaal en beleidsdomeinoverschrijdend te realiseren.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Vandenhove, u verwijst naar het samenwerkingsprotocol van 21 december 2020 dat collega Crevits heeft afgesloten. Het protocol werkt op vier assen. De eerste as is de uitwisseling van informatie tussen de FOD Werkgelegenheid en onze diensten. Dat is natuurlijk van groot belang. De tweede as is het verlenen van wederzijdse ondersteuning bij inspecties. De derde as is de organisatie van informatiemomenten. De vierde as is de organisatie van een vast aanspreekpunt: per betrokken inspectiedienst wordt een 'single point of contact' aangeduid. Ik denk dat dat goed is. Voor de inhoudelijke zaken denk ik dat u bij collega Crevits moet zijn, die daar verder toelichting bij kan geven.

De overeenkomst is van onbepaalde duur, en loopt dus ook verder na de coronaperiode. Ik denk dat dat van belang is.

Het is natuurlijk goed dat inspectiediensten maximaal op elkaar afgestemd proberen te geraken, door middel van dit protocol. In de periode december 2019 - januari 2020 werden de bestaande inspectiediensten binnen de Vlaamse overheid in kaart gebracht via een vragenlijst over hun organisatie, taken, personeelsinvulling en ook samenwerkingsactiviteiten. Die bevraging heeft geleid tot een inventaris van de Vlaamse inspectiediensten. Voor alle duidelijkheid: het was de eerste keer dat dit volledig en grondig in kaart werd gebracht. Bij de bevraging werd ook gepeild naar de samenwerking en uitwisseling van informatie. De inspectiediensten gaven aan of er wordt samengewerkt met andere diensten, met specificering van de betrokken diensten alsook waaruit de samenwerking bestaat, met aanduiding van een aantal mogelijkheden, zoals het samen uitvoeren van acties ter plekke, het maken van technische vaststellingen, het verhoren, het uitwisselen van informatie uit het dossier, het uitwisselen van processen-verbaal of andere vormen van samenwerking. Hieruit bleek dat er heel wat samenwerking is, tussen de Vlaamse inspectiediensten onderling, maar ook tussen de Vlaamse en de federale inspectiediensten. Vaak gaat het om informele vormen van samenwerking, maar soms gebeuren ze ook meer geformaliseerd. Geformaliseerde samenwerkingsvormen vindt men bijvoorbeeld ook terug in de bijzondere wet tot hervorming der instellingen wat de sociale inspectie betreft. Ter zake vindt men heel wat bepalingen. Daarnaast nemen de Vlaamse inspectiediensten ook deel aan flexacties. Dat is een gecoördineerde controle die plaatsvindt met flexibel samengestelde teams van verschillende eenheden, dus van zowel gemeentelijke en federale als Vlaamse diensten. Al naargelang het doel van de controle nemen ook andere diensten of controleurs deel aan de actie. Het initiatief is steeds in handen van de gemeente en kadert in de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit, eventueel met ondersteuning door het Arrondissementeel Informatie- en Expertisecentrum (ARIEC).

Ik denk dus dat het goed is dat we die screening hebben gedaan op Vlaams niveau, om te bekijken wat we nog extra moeten doen om maximaal tot die samenwerking te komen, en ook tot uitwisseling van informatie. Vele dingen gaan dus al goed, veelal informeel, maar soms ook geformaliseerd. Ik denk dat we daar op die manier verder werk van moeten maken, om dat ook in de toekomst te vrijwaren.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Als we de richting willen uitgaan van meer en directe bestuurlijke handhaving, zoals die ook bij de vorige vraag aan bod kwam en waarvan u ook van plan bent om die decretaal te verankeren in Vlaanderen, dan moeten we inderdaad deze richting uitgaan. Ik

heb aansluitend nog een vraag. Het gaat heel concreet over het dierenwelzijn. Ik heb die vraag ook al eens gesteld aan mevrouw Crevits, maar ook aan uw collega, minister Weyts. Ik stel vast dat Vlaamse decreten soms door de ene administratie worden gecontroleerd, terwijl de andere dat gewoon laat passeren. Ik heb het concreet over opvangplaatsen voor dieren tijdens vakantie. Dat zijn mensen die dat op commerciële, professionele basis doen. We stellen vaak vast dat er promotie wordt gemaakt voor die opvanginitiatieven, dat de dienst Dierenwelzijn daarvan op de hoogte is en daar ook op zijn website promotie voor maakt. Dat is een goede zaak, maar dan blijkt aan de andere kant dat ze niet voldoen aan een aantal economische voorschriften, onder andere wat RSZ en btw betreft. Dat is dan weer federale bevoegdheid. Als we spreken over handhaving op Vlaams niveau, dan zou bijvoorbeeld, vooraleer een departement subsidies geeft aan een bepaald initiatief, toch moeten worden gecheckt of ondertussen bij een ander departement alles in orde is. Ik geef nu dit concrete voorbeeld, maar ik ben er echt van overtuigd dat, indien men dat zou screenen, er zeker nog een aantal van die voorbeelden zijn. Oké, we moeten zoveel mogelijk samenwerken met de federale overheid, maar we moeten er natuurlijk ook eerst wel voor zorgen dat we goed voor eigen deur vegen, dat we geen subsidies geven aan een initiatief terwijl bepaalde dingen bij een ander departement of vanuit een andere bevoegdheid eigenlijk niet worden opgevolgd. Daarop zou ik ook graag nog even uw reactie willen horen.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, collega's, het protocol werd inderdaad ook al kort aangehaald in de commissie met minister Crevits. Dat is er gekomen naar aanleiding van een nieuwe taak voor die inspectiediensten, namelijk de controle op de naleving van de coronamaatregelen. We hebben erop gewezen dat het inderdaad belangrijk is erop toe te zien dat er geen flagrante overtredingen zijn ter zake, maar ook dat men moet opletten. Dit mag geen heksenjacht worden voor onze ondernemers, die het momenteel ook al zeer moeilijk hebben door de coronamaatregelen. Zo zijn er bijvoorbeeld verhalen van inspecties die plaatsvonden op een topdag, op 30 december, waardoor de klanten de zaak verlieten. Dit is een periode waarin onze ondernemers het heel, heel moeilijk hebben om rond te komen. Dat is een frustratie. Ik ben het er echter helemaal mee eens dat er moet worden gecontroleerd op flagrante overtredingen. Dat protocol kan de samenwerking daartoe meer op punt stellen. Daarmee ben ik het zeker ook eens.

Ik wil er ook graag op wijzen dat er voordien ook heel wat samenwerking was tussen Vlaamse inspectiediensten, federale inspectiediensten en diensten van de lokale overheid, en dat dit op een zeer flexibele manier gebeurt. Ze contacteren elkaar informeel, maar ook via formele weg. Ik denk dat het ook belangrijk is om die flexibiliteit voor een stuk te behouden.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Het is natuurlijk niet altijd gemakkelijk om de Vlaamse en de federale inspectiediensten maximaal, zo veel mogelijk te laten samenwerken, maar in Vlaanderen zijn we alvast met de oefening gestart om dat inzake bepaalde thema's maximaal te doen. Daarnaast werd ook een nieuw artikel in het kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving opgenomen om een inspectieraad op te richten, zodat de inspectiediensten eindelijk ook met elkaar kunnen praten, dossiers kunnen doorspreken, gezamenlijke acties kunnen ondernemen en zaken kunnen afstemmen.

De inspectieraad waar al die verschillende diensten samenkomen – collega Vandenhove verwijst bijvoorbeeld naar de dienst Dierenwelzijn –, is een belangrijk gegeven. Het is ook een nieuwigheid in het decreet. De aanpassingen aan dit

decreet worden op dit moment met de verschillende administraties besproken. Het wordt vervolgd.

Enerzijds is er dus de inspectieraad waar we de verschillende inspectiediensten samen zetten zodat er geen schotten meer tussen de diensten zijn en men dossiers meer met elkaar kan bespreken. Anderzijds is er ook nog een oefening gestart om zoveel mogelijk inspectiediensten rond bepaalde thema's te laten samenwerken.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is goed dat de verschillende inspectiediensten, zeker de Vlaamse, goed op elkaar worden afgestemd. Zo weten ze van elkaar wie wat doet. We moeten ook nagaan hoe we met de federale diensten kunnen samenwerken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de toename van het aantal meisjes dat in handen valt van tienerpooiers – 1531 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, minister, ik weet dat u de problematiek van kinderpooiers nauwgezet opvolgt en dat het probleem u ook nauw aan het hart ligt. U hebt dan ook ongetwijfeld het persbericht van Child Focus zien passeren over het feit dat ze weer meer meldingen krijgen over meisjes die vermoedelijk in handen vallen van tienerpooiers. In 2020 werd er voor veertig meisjes een nieuw dossier geopend. Het artikel verwijst ook naar de recente publicatie van Child Focus over een exploratief onderzoek in Brussel rond tienerpooiers, waarover ik in juli 2020 reeds een vraag stelde. Hieruit bleek onder andere dat ook meer welgestelde meisjes slachtoffer werden van een tienerpooier. U gaf als antwoord dat de Vlaams stuurgroep tienerpooiers zou onderzoeken of er gerichte acties voor deze doelgroep ondernomen moesten worden. Het blijft zeer belangrijk om de problematiek goed in kaart te krijgen om te zorgen voor een effectieve aanpak. Deze aanpak moet zowel focussen op daders als slachtoffers, en zowel op preventie als repressie.

Eén reeds bekende preventietool is de tool 'Girl Power Squad' (GPS). Deze tool richt zich voornamelijk tot begeleiders van jeugdhulpvoorzieningen en reikt informatie aan over dit fenomeen. Verschillende thema's worden behandeld en dienen om de minderjarige te wapenen tegen tienerpooiers. De tool wordt nu ook geïntroduceerd in een Franstalige versie. Een verdere uitbreiding naar andere doelgroepen zou ook een meerwaarde kunnen bieden, door de vaststelling dat niet enkel jongeren die in jeugdhulpvoorzieningen verblijven, hiervoor vatbaar zijn.

Minister, kunt u bevestigen dat er inderdaad opnieuw meer slachtoffers zijn van tienerpooiers dan de voorbije jaren? Welke mogelijke invloed heeft de coronacrisis op deze cijfers?

Heeft de Vlaams stuurgroep besloten om gerichte acties te formuleren voor de doelgroep van welgestelde meisjes die ook slachtoffer worden? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Zult u de mogelijke uitbreiding van de preventietool GPS naar andere doelgroepen laten onderzoeken? Welke initiatieven neemt u ter zake?

Worden daders momenteel al structureel in kaart gebracht in Vlaanderen? Welke initiatieven worden er genomen?

In de beleids- en begrotingstoelichting 2021 Justitie werd vermeld dat het fenomeen tienerpooiers in het registratiesysteem van de justitiehuisen bijgehouden kan worden. Is dit fenomeen momenteel al eens geregistreerd in het registratiesysteem van de justitiehuisen?

U zei ook een specifieke werkgroep op te starten bestaande uit vertegenwoordigers van de justitiehuisen, justitie op federaal niveau en politie. Deze werkgroep zou nagaan hoe de aanpak van tienerpooiers verbeterd kan worden. Op basis hiervan zouden acties worden geformuleerd om het daderluik van het bestaande actieplan rond tienerpooiers te versterken. Is deze nieuwe werkgroep reeds in werking? Kunt u een stand van zaken geven?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, zoals het bericht van Child Focus terecht benadrukt, spelen we in Vlaanderen een trekkersrol op niveau van preventie en bewustwording via de site www.stoptienerpooiers.be. De Franse Gemeenschap gaat het nu ook zo doen. Het is ondertussen vertaald in het Frans.

Over het aantal slachtoffers van tienerpooiers: sinds 2019 fungeert Payoke als tweedelijnsaanmeldpunt voor voorzieningen die geconfronteerd worden met vermoedens van slachtofferschap. Collega Beke, die dit meldpunt financiert, geeft aan dat als we de cijfers van Payoke van 2019 vergelijken met 2020, blijkt dat dit aantal eerder stabiel blijft. Elk slachtoffer is er natuurlijk een te veel. Maar Payoke geeft daarbij wel aan dat door de coronacrisis de detectie moeizamer verliep. Het gaat dus hoogstwaarschijnlijk om een onderschatting van de werkelijke cijfers.

In tegenstelling tot Payoke richt Child Focus zich op de brede samenleving. De cijfers die Child Focus registreert, gaan dus niet enkel om meldingen van slachtoffers, maar het gaat ook om bijvoorbeeld algemene vragen van de burger. Child Focus rapporteert nu voor 2020 meer vragen rond slachtofferschap van tienerpooierschap, maar dit betekent niet noodzakelijk dat er ook effectief meer slachtoffers zijn. Het gaat over heel wat vragen die mensen, meestal terecht, hebben.

Deze week komt de Vlaamse stuurgroep opnieuw samen waar onder andere de cijfers van het afgelopen jaar zullen worden besproken en ook de verdere opvolging van het rapport van Child Focus op de agenda staat.

Wat de preventietool GPS en de verdere uitbreiding betreft, klopt het dat de GPS-tool een actie is die vertrekt vanuit en focust op de meisjes die in een jeugdhulpvoorziening verblijven. Op dit moment is de GPS-tool dus enkel gericht op jeugdhulporganisaties, maar Child Focus heeft al aangegeven dat ze deze tool verder willen vertalen naar andere doelgroepen. Minister Beke is bevoegd voor deze preventietool. Volgens mij is het wel een goed idee om het verder uit te breiden.

Wat de tienerpooiers zelf betreft, zijn in de vorige Vlaamse stuurgroep al afspraken gemaakt om die beter in kaart te brengen. Op basis van een eerdere check op minderjarige daders zijn er weinig indicaties naar minderjarige daderprofielen. Het gaat dus over meerderjarige jongeren tussen 18 en 25 jaar. Dit blijkt ook uit Nederlandse beschrijvingen van daderprofielen. Toch zal men in het circuit van de jeugdbescherming verder actief alert blijven voor vroegdetectie of signalen die wijzen op betrokkenheid.

Sinds september 2020 is het in het registratiesysteem van de justitiehuisen mogelijk om het fenomeen tienerpooiers te registreren. Sindsdien werden er drie

dossiers met dit fenomeen geregistreerd. Vorig jaar vroeg ik mijn federale collega's, bevoegd voor politie en justitie, al om hetzelfde te doen, want nu wordt dit niet als apart fenomeen geregistreerd, waardoor je ook geen cijfers kunt verzamelen. Het is dus belangrijk om dit als apart fenomeen te registreren. Zij waren het idee om dit afzonderlijk te registreren zeer genegen, maar niet lang daarna was er een nieuwe regering, dus dat werk werd nog niet afgemaakt. Daarom heb ik de nieuwe ministers opnieuw gevraagd om dit topic op de agenda van het overleg met de federale minister, de bevoegde ministers van de deelstaten en het College van procureurs-generaal van deze vrijdag te plaatsen. Het college liet me in een voorafgaande vergadering alvast weten dat ze het idee ook genegen zijn. Zij zullen in de werkgroep onze oproep om het fenomeen juist te definiëren, aanhalen, zodat nadien kan worden overgegaan op een apart registratieveld in de federale systemen.

Uw laatste vraag ging over de werkgroep rond daders. Die werkgroep komt begin februari samen. Wat daders betreft, is het enerzijds belangrijk om de groep duidelijk in kaart te brengen, en daar zijn we, zoals ik daarnet zei, volop mee bezig. Anderzijds is het belangrijk dat er een gepaste, werkzame aanpak is om ervoor te zorgen dat daders niet zullen recidiveren. Zo ben ik onder andere in gesprek met mijn federale collega van Justitie om ervoor te zorgen dat tienerpooiers niet in aanmerking komen om hun straf zonder begeleiding uit te zitten met een enkelband. Ik vind dat cruciaal en die boodschap hebben wij dus meegegeven en we zullen het ook blijven zeggen. Want dit is momenteel nog mogelijk, waardoor tienerpooiers van thuis uit gewoon verder meisjes kunnen ronselen. Dat kan echt niet de bedoeling zijn. We hebben meermaals die oproep gedaan, maar, zoals u weet, beslissen wij daar niet over, maar de federale minister had er wel oren naar.

In de werkgroep in februari zullen we ook nagaan hoe we deze daders kunnen aanpakken.

Tot slot zullen we ook in de schoot van de stuurgroep met de experts onderzoek initiëren naar daderprofielen in Vlaanderen. We zijn momenteel bezig met het schrijven van een bestek om dit onderzoek te kunnen lanceren, zodat we heel concreet die daders kunnen aanpakken.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord en de reeds genomen initiatieven ten aanzien van de Federale Regering.

Minister, wij volgen u volledig in uw oproep om tienerpooiers weg te houden van elektronische monitoring. Hebt u momenteel een zicht op het aantal tienerpooiers dat in zo'n circuit zit?

Ik heb ook nog twee bijkomende vragen. U gaf zelf aan dat detectie door corona moeizamer verloopt. Deze crisis duurt nu helaas al geruime tijd. Zijn er initiatieven genomen om detectie vlotter te laten verlopen? Welke zijn dat?

Ik begrijp dat deze vraag onder minister Beke valt, maar hebt u een zicht op de termijn voor de uitbreiding van de preventietool naar andere doelgroepen?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik heb drie vragen.

Het Vlaams actieplan voor een betere bescherming van slachtoffers en een strakkere aanpak van tienerpooiers werd een laatste keer geactualiseerd in 2019. Hebt u al contact gehad met minister Beke om na te gaan of er een evaluatie komt

en een eventuele nieuwe actualisatie? Deze fenomenen durven nogal snel van gedaante te veranderen.

Tienerpooiers focussen zich vooral op drie doelgroepen. Een van die doelgroepen zijn de slachtoffers van mensenhandel. Het laatste nationale actieplan in de strijd tegen mensenhandel is afgelopen sinds 2019. Minister Beke heeft toen gezegd dat hij wachtte op een nieuwe Federale Regering om er opnieuw werk van te maken. Hebt u daarover al met minister Beke gesproken? Zult u zorgen dat u mee aan tafel zit wanneer er over dat actieplan wordt onderhandeld? Wat is de timing?

Minister, voorziet u daderhulp voor tienerpooiers zodat zij na hun straf niet zomaar opnieuw tienermeisjes kunnen uitbuiten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik zal de cijfers opvragen. Ik weet dat een aantal daders thuis zijn met een enkelband. Ik heb die cijfers een paar maanden geleden nog gezien, maar ik zal ze opvragen om zeker te zijn en ik zal ze u overmaken.

Zoals ik heb gezegd, beslist collega Beke over de uitbreiding van de tool. Ik vind het een goed idee, maar ik kan het moeilijk beslissen in zijn plaats. Dat zou niet collegiaal zijn.

Voor detectie is Payoke aan zet, maar zij worden betaald en aangestuurd door minister Beke. Ook dat moet u dus aan hem vragen. Het zou niet collegiaal zijn als ik Payoke ga aansturen. We zijn wel betrokken bij de werkgroep rond tienerpooiers. Ik weet dat een evaluatie momenteel niet op tafel ligt, maar dat er wel acties verder worden uitgewerkt.

Het actieplan mensenhandel werd verlengd tot eind dit jaar.

Het thema interesseert me enorm, maar veel zit bij collega Beke. Mijn kabinet is wel aanwezig in de werkgroep om het te kunnen opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor de extra toelichting.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.